

ВИДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВИТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
Кафедра економіки, менеджменту та управління територіями

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС) Ризик-менеджмент

1) Шифр за ОНП: ВБ
2) Навчальний рік: 2022/2023
3) Освітній рівень: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
6) Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
7) Компонента спеціальності: вибіркова
8) Семестр: 7
9) Розробники карти: д. е. н., професор, професор кафедри економіки, менеджменту та управління територіями ВСП «ІНО КНУБА» Новикова Іннола Вікторівна; к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та управління територіями ВСП «ІНО КНУБА» Денисюк Ольга Василівна; к. е. н., доцент кафедри економіки, менеджменту та управління територіями Кушик-Стрельников Ярослав Володимирович.
10) Мова навчання: українська
11) Необхідні ввідні дисципліни: (що треба вивчити, щоб слухати цей курс) – навчальний курс «Менеджмент».
12) Мета курсу: формування системи знань про предмет і суть економічного ризику, його місце в діяльності підприємства (організації) і вироблення практичних навичок аналізу ризиків на підприємстві (організації) в цілому та в різних його підрозділах, розуміння можливостей управління ризиками для підвищення ефективності бізнесу.
13) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	РН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК 1 ЗК 8 ЗК 9 СК 1 СК 2 СК 7 СК 8
2.	РН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК 1 ЗК 8 ЗК 9 СК 1 СК 2 СК 7 СК 8
3.	РН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, індивідуальне завдання	Лекція, практичні заняття	ЗК 1 ЗК 8 ЗК 9 СК 1 СК 2 СК 7 СК 8

14) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/ІЗ	Самостійні робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
30	30	-	1	90	залік
Сума годин:			150		
Загальні кількість кредитів ECTS:			5,0		

15) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

1. Предмет, об'єкт та необхідність вивчення економічного ризику.
2. Класифікація ризиків в економічній теорії.
3. Загальна схема послідовності оцінки ризику.
4. Вимір ризику, основні параметри.
5. Страхові ризики. Страхування від втрат майбутніх періодів.

6. Страхування комерційних ризиків.
7. Фінансові ризики.
8. Банківські ризики.
9. Інвестиційні ризики.
10. Виробничі ризики.
11. Норми корпоративної культури та подолання ризиків.
12. Розробка стратегії організації й прогнозування ризиків.
13. Комплексна оцінка ризиків.
14. Програма управління ризиками.
15. Зведення оптимального балансу внутрішніх та зовнішніх резервів для страхування ризикових ситуацій.

Практичні:

1. Предмет, об'єкт та необхідність вивчення економічного ризику.
2. Класифікація ризиків в економічній теорії.
3. Загальна схема послідовності оцінки ризику.
4. Вимір ризику, основні параметри.
5. Страхування ризики. Страхування від втрат майбутніх періодів.
6. Страхування комерційних ризиків.
7. Фінансові ризики.
8. Банківські ризики.
9. Інвестиційні ризики.
10. Виробничі ризики.
11. Норми корпоративної культури та подолання ризиків.
12. Розробка стратегії організації й прогнозування ризиків.
13. Комплексна оцінка ризиків.
14. Програма управління ризиками.
15. Зведення оптимального балансу внутрішніх та зовнішніх резервів для страхування ризикових ситуацій.

Індивідуальне завдання (інд. завдання з навчальної дисципліни студенти виконують відповідно до затвердженої тематики за їх власним вибором):

1. Поняття «ризик».
2. Новітні підходи до класифікації ризиків.
3. Історія виникнення теорії економічного ризику
4. Природа і джерела ризиків та ризикові ситуації у життєдіяльності людини.
5. Функції та обов'язки ризик-менеджера в організації.
6. Підходи до класифікації ризиків.
7. Особливості класифікації ризикових ситуацій у комерційній діяльності.
8. Ризики у фінансовій сфері.
9. Ознаки ризиків довгострокової і короткострокової перспективи.
10. Ризики у здійсненні кадрової політики.
11. Торговий та фінансовий менеджмент і ризикові ситуації.
12. Організація виробництва та ризики.
13. Підходи до оцінки ризиків і їх наслідків.
14. «Людський фактор» та пов'язані з ним ризики.
15. Методики зведення до мінімуму наслідків від непрогнозованих ризиків.
16. Поняття і сутність форс-мажорної ситуації.
17. Характеристика форс-мажорів різного походження і політика їх попередження.
18. Корпоративна етика і побудова оптимальної організаційної структури.
19. Норми корпоративної культури та подолання ризиків.
20. Складання бізнес-плану і передбачення ризикових ситуацій.
21. Фонд непередбачуваних витрат: характеристика і призначення.
22. Структура фонду непередбачуваних витрат, його функції, використання коштів.
23. Розробка стратегії організації й прогнозування ризиків.
24. Ризики у стратегічній перспективі та особливості управління ними.
25. Страхування ризиків: механізми і підходи.
26. Особливості ризиків у страховому бізнесі та механізми їх передбачення й подолання наслідків.
27. Організація ділових ігор, їх значення та ступінь ефективності у подоланні ризиків.
28. Підходи до формування правил ділових ігор та моделювання ситуацій.
29. Незастраховані ризики та їх небезпека, оцінка наслідків.
30. Зведення оптимального балансу внутрішніх та зовнішніх резервів для страхування ризикових ситуацій.

Самостійна робота студента:

- Тема 1. Предмет, об'єкт та необхідність вивчення економічного ризику.
 Тема 2. Класифікація ризиків в економічній теорії.
 Тема 3. Загальна схема послідовності оцінки ризику.
 Тема 4. Вимір ризику, основні параметри.
 Тема 5. Страхові ризики. Страхування від втрат майбутніх періодів.
 Тема 6. Страхування комерційних ризиків.
 Тема 7. Фінансові ризики.
 Тема 8. Банківські ризики.
 Тема 9. Інвестиційні ризики.
 Тема 10. Виробничі ризики.
 Тема 11. Норми корпоративної культури та подолання ризиків.
 Тема 12. Розробка стратегії організації й прогнозування ризиків.
 Тема 13. Комплексна оцінка ризиків.
 Тема 14. Програма управління ризиками.
 Тема 15. Зведення оптимального балансу внутрішніх та зовнішніх резервів для страхування ризикових ситуацій.

16) Основна література:

1. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник. – Харків: Промарт, 2015. – 300 с.
2. Гранатуров В.М. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения: учеб. пособ. – [4-е изд., перераб. и доп.] / Гранатуров В.М. – М.: Издательство «Дело и сервис», 2016. – 288 с.
3. Економічний ризик: методи оцінки та управління : Навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.]; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 208 с.
4. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика: [навчальний посібник] / А.О. Старостіна, В.А. Кравченко. - К.: ІОЦ Видавництво «Політехніка», 2014. - 200 с.
5. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчальний посібник / Л.І. Донець. - К.: Центр навчальної літератури, 2018. - 312 с.
6. Верченко П.І. Ризикологія : навч.-метод. посіб. для самост. вивч.дисц. / П.І. Верченко, Г.І. Великоіваненко, Н.В. Демчук. – К.: КНЕУ, 2016. – 176 с.
7. Федулова І. В., Скопенко Н.С. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посібник. К : Принтцентр, 2016. 298 с.
8. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с.

17) Додаткова література:

1. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія. - К.: КНЕУ, 2004. - 480 с.
2. Вербіцька І.І. Ризик-менеджмент як сучасна система управління ризиками підприємницьких структур. Сталій розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. 2013. № 5 (22). С. 282–291.
3. Дуднева Ю.Е. Проблеми та перспективи впровадження стандартів ризик-менеджменту в Україні. Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. 2014. № 4 (1047). С. 67–74.
4. Гуменюк В. Я. Біржове регулювання підприємницьких ризиків: Монографія / В. Я. Гуменюк, Г. Ю. Міщук. – Рівне: УДУВГП, 2004. – 127 с.
5. Вітлінський В.В. Урахування об'єктивно-суб'єктивної структури ризику в моделюванні економічних систем // Моделювання та інформаційні системи в економіці: Збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 81. – С. 12-21.
6. Євсєєва І. В., Жицька І. В. Управління ризиками як необхідний засіб ефективного розвитку підприємства / І. В. Євсєєва, І. В. Жицька // Наукові праці НУХТ. – 2016. Том 22, № 6. – С. 92-99.
7. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / За ред. В. В. Коваленко. – Одеса : ОНЕУ, 2017. – 304 с.
8. Теоретико-методологічний базис управління якістю житлового будівництва, підвищення комфортності та екологічності при комплексній забудові територій : монографія / [Новикова І. В.]; за ред. І. В. Новикової. Київ. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2022. 547 с.

18) Інформаційні ресурси:

1. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Бібліотека КНУБА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/>

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів)			
Поточне оцінювання та самостійна робота		Підсумковий тест	Сума
Результати роботи студентів під час семінару (практичної роботи)	Якість виконання індивідуального завдання		
30	20	50	100
20) Умови допуску до підсумкового контролю:			
<ul style="list-style-type: none"> - відвідування лекцій; - активність на практичних заняттях; - дотримання термінів виконання РР; - дотримання умов академічної доброчесності. 			
21) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).			
22) Примітки:			
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, менеджменту та управління територіями Протокол № 01/09 від 05.09. 2022		Завідувач кафедри економіки, менеджменту та управління територіями	
		 к. е. н., ст. дослідник, В. А. Чудовська	
Схвалено Науково-методичною радою ВСП «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» Протокол № 2 від 19.09.2022		Голова НМР ВСП «ІНО КНУБА»	
		 д. т. н., проф. Д. Е. Прусов	